



TÉT ATTASÉI BESZÁMOLÓ JELENTÉS  
VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ  
(2010 – 2011)

Berlin

Dr. Molnár Imre  
TÉT attasé

2011. június 30.

A német szövetségi kormány továbbra is kiemelten támogatja a k+f+i területét. Az innovációt előtérbe helyező kormányprogramok eredményeként a 2008. év végén begyűrűzött világgazdasági krízis hatásai a gazdaságban ma már nem mutatkoznak. A német gazdaság szereplői a vállalkozások helyzetét olyan jónak tartják, amire az újraegyesülés óta nem volt példa.

Németország büszke arra, hogy jelentős tudományos potenciállal rendelkezik. A tudományos pálya megbecsültsége és az innováció társadalmi elfogadottsága példászerű. A szövetségi kormány a 2010-es évben 12,7 milliárd eurót költött kutatás-fejlesztésre. Ez az előző évi költségvetési adatokhoz képest közel 5%, három éves időszakban pedig 25% forrásbővülést jelent. A tartományi kormányok a szövetségi keretet további kb. 8 milliárd euróval egészítették ki, és ezzel összességében az állam a teljes k+f ráfordítás kb. harmadát finanszírozza. Az állami támogatás aránya a vállalati k+f tevékenységben kb. 4,5%. 2011-ben a kutatási szaktárca költségvetése az előző évhez képest további 7,2%-kal nőtt.

A kormány k+f+i politikája a már közel három éve sikeresen működő „**Hightech Strategie**” elveire épül. A stratégia tematikus súlypontjai a jövő szempontjából legfontosabb területeket célozzák: életminőség, energiahatékonyság és környezetvédelem, biztonság, mobilitás valamint kommunikáció. A gazdaság által finanszírozott k+f területén jelentős súllyal szerepelnek a járműipari fejlesztések.

A német tudománypolitikában fontos szerepet kap a **kiválóságok** további erősítése. (pl. kutatóegyetemi program, klaszterek versenye). Jól működik a **gazdaság k+f+i** tevékenységének folyamatos ösztönzése, mely a kiadások struktúráján is megmutatkozik. Speciális programok támogatják a **kisvállalkozások** innovációját. A tudománypolitikában kiemelt fontosságú a **társadalmi párbeszéd** is.

Németországban a k+f+i területén **nincs adóösztönző**, sem adóalapból történő levonás, sem adóból történő jóváírás. A tudománypolitikát értékelő szakértői bizottság azonban – egyelőre sikertelenül - folyamatosan kiáll az adóösztönzők bevezetésének szükségessége mellett.

A **k+f+i támogatási rendszerének** legfontosabb eleme a direkt projekt támogatás, mely nyílt pályázati keretben, vissza nem térítendő finanszírozás formájában valósul meg. Az állami költségvetésben a direkt projekt támogatással kb. azonos súllyal szerepel a központi intézmények (országos kutatóintézeti hálózatok, valamint az egyetemi kutatást és kutatói mobilitást támogató szervezetek) működésének támogatása.

Az öregedő társadalom demográfiai hatásai miatt jelentős **munkaerőhiány** mutatkozik a mérnöki és természettudományi szakterületeken. Az atomerőművek lehető legkorábbi leállítására vonatkozó döntés pedig az **energetika** területén jelent kihívásokat: további forrásokat igényel a megújuló forrásból származó energia tárolásának kutatása, a tiszta szén-erőművek technológiájának fejlesztése és az energiahatékonyság növelése. A legkritikusabb feladat azonban a korszerű energiahálózatok kiépítése, mely az Északi Tengerre tervezett off-shore szélparkok által termelt energiát képes eljuttatni a legtávolabbi déli országok részébe, ahol a leállítandó nukleáris erőművek többsége található.

Németország továbbra is erősíteni kívánja a korábban sikeresen kialakított képet a német tudomány világszerte élenjáró szerepéről, ezért a német tudománypolitika egyik fontos fejezete a **nemzetközi kapcsolatok** kezelése. Vezető szerepet kíván betölteni az Európai Kutatási Térség továbbfejlesztésében is. A nyolcadik keretprogramra vonatkozóan Németország eddig két javaslatot juttatott el Brüsszelbe.

A beszámolási időszakban az **EU-Elnökségi programok** kiváló lehetőséget biztosítottak a magyar szellemi értékek és a magyar tudomány promóciójára. A meghívott előadóként való szereplések mellett az elnökségi tevékenységre való hivatkozással számos olyan találkozó megszervezésére is lehetőség nyílt, ahol a magyarországi k+f+i környezet bemutatása a szokásosnál nagyobb hangsúlyt kaphatott.

A Tét-attasé támogatásával Berlinben több **konzultációra** került sor a 7. kutatási keretprogram értékelése, valamint a 8. keretprogram előkészítése témakörében. A Tét-attasé jelentős erőfeszítésekkel segítette az Európai Innovációs és Technológiai Intézet által felügyelt **ICT Labs KIC** együttműködés magyar csomópontjának teljes jogú tagságra irányuló törekvéseit. A demonstrált magyar eredmények és tervek alapján 2012-ben sor kerülhet a teljes jogú státusz elnyerésére.

A kapcsolatokban továbbra is jelentős szerepet játszik az egyetemek, illetve kutatóintézetek közötti intézeti szintű szakmai együttműködés is. Rendszeresek a Tét-attasé támogatásával létrejött **szakértői látogatások** és kapcsolatépítő találkozók. A Tét-attasé hatékonyan szolgálja ki a magyar vagy német részről felvetett partnerkereső igényeket, de önállóan is kezdeményez ilyen lépéseket. Sikeres volt a „**Német-Magyar Felsőoktatási Napok**” rendezvény, melyen a Magyarországról kiutazó rektori szintű delegációk konzultáltak az együttműködési területek bővítéséről.

Június elején az EU-Bizottság berlini képviselőjével közösen finanszírozott **nagyszabású konferencia** az élettani kutatási együttműködések, és a tudománypolitika összehangolásából és az európai szinergia-hatásokból adódó lehetőségeket demonstrálta. A Magyarországról alkotott pozitív képet erősítette a magyarországi eredmények és a magyar kutatók által Németországban elért sikerek bemutatása. A konferencia nagy létszámú hallgatóságát magasan képzett kutatók és a szakma elismert szereplői alkották.

A rendezvényen felmerült egy **magyar-német tudományos társaság** létrehozásának gondolata is, mely mind politikai, mind tudományos, mind pedig gazdaságfejlesztési területen az együttműködések katalizátora lehetne.

A beszámolási időszakban folytatódott a **Fraunhofer Társasággal** folytatott sikeres együttműködés. A Tét-attasé ígéretes lehetőségeket tárt fel a **geotermia és az energiahatékonyság** területén történő együttműködésekben is.

A Tét-attasé feladatkörének megfelelően rendszeresen készülnek **jelentések és értékelések** a német tudomány és technológia helyzetéről, együttműködési lehetőségekről és a tudományos fejlesztési politika alakulásáról. Fontos feladat a német tapasztalatok és a modellértékű német megoldások magyarországi megismertetése és a lehetőségek feltárása. A Tét-kiküldötti munka elengedhetetlen feltétele a **műszaki vagy természettudományos** végzettség. A kapcsolatépítésben jelentős előnyt jelent az **ipari és egyetemi** környezetben gyűjtött tapasztalat.